

Popis

Opakujeme...

- *Doplňte neúplné věty.*

Popis je slohový útvar, který seznamuje čtenáře nebo posluchače s tím, jak nějaká věc, osoba, zvíře atd. Popisovat můžeme také *děj* nebo *pracovní postup*. Základem popisu je Při popisu musíme zachovávat určitý, např. popisujeme zleva doprava, zdola nahoru, od znaků nápadných k méně nápadným apod. Aby byla zachována logická posloupnost, vytvoříme si nejdříve

K *jazykovým prostředkům* při popisu patří:

- a) (*kulatý, popsáný, zakřiknutý, vtipný, ...*)
- b) (*nakreslíme, vyřezeme, nalakujeme, ...*)
- a) (*nejprve, poté, pak, ...*)
- b) (*mazaný jako liška, ...*)

POZOR na často opakující se tvary sloves a

- **Hledá se**

a) *Připravte si papír a tužku. Pak se pokuste několika větami popsat **vzhled** vybraného žáka ze třídy. Papír přeložte a odevzdejte. Jeden z vás pak bude náhodně vybrané popisy číst a ostatní budou hádat, kdo to je.*

b) *Představte si, že o prázdninách, např. při hledání hub, zabloudil v lese váš mladší bratr a ztratil se. Napište pro policii jeho stručný, ale výstižný popis. Nezapomeňte uvést, jaké měl oblečení.*

• **Kompetence k řešení problémů**

Volba vhodných způsobů řešení problému a samostatnost při jeho řešení.

Co se říká...

- **Rozhodněte, o kom říkáme, že**

je páté kolo u vozu, všude hraje první housle, dělá z komára velblouda, chová se jako slon v porcelánu, plete jablka s hruškami, jedl vtipnou kaši, je všemi mastmi mazaný, pro korunu by si nechal koleno vrtat, má pro strach uděláno, má tuhý kořínek, bere všechno na lehkou váhu

- **Kdo to ví, odpoví.**

Porovnejte dvojice frazémů. Mají shodný, podobný, nebo opačný význam? Vysvětlete, jaké vlastnosti vyjadřují.

a)

Šijí s ním všichni čerti.

Kam ho postavíš, tam ho ráno najdeš.

b)

Je kam vítr tam plášť.

Točí se jako korouhvička.

c)

Komu se nelení, tomu se zelení.

Bez práce nejsou koláče.

d)

Kdo dřív přijde, ten dřív mele.

Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí.

➤ Vyjádřete pomocí rčení nebo přirovnání, že je někdo nešikovný, odvážný, lakomý, chytrý, štedrý, hloupý, lstivý, zlý, hodný, tvrdohlavý
Vzor: nešikovný - je jako slon v porcelánu; má obě ruce levé; všechno mu padá z ruky; je levý na obě ruce; drží to jako prase kost; na co sáhne, to zkazí...

➤ Které z následujících přídavných jmen vyjadřuje svým významem rčení Má srdce ze zlata:

a) milý

b) dobrosrdečný

c) láskyplný

d) pracovitý

➤ Přečtete výrazně a hlasitě uvedenou básničku.

Pan Šafra

Je známo, že pan Šafra

pro krejcar nezná bratra –

a včera kvůli korunce

prý skočil hlavou do hrnce

ze čtrnáctého patra.

A když mu soused na to řekl:

„Člověče, vy jste vadný –

to nemáte strach o mozek?“

On pravil: „Nemám žádný.“

Emanuel Frynta: Písničky bez muziky

a) Vyhledejte v básničce slova nebo věty, kterými autor vyjádřil vlastnosti pana Šafry.

b) Použil básník také frazeologii?

c) Charakterizujte postavu z básničky vhodnými přídavnými jmény.

Práce ve dvojicích

➤ Upravte jednotlivé věty tak, abyste odstranili slohové nedostatky. Kde je to možné, použijte také rčení nebo přirovnání. Práce si vzájemně porovnejte a vyberte nejvýstižnější vyjádření.

Všecko zastává a udělá. Je na ni spoleh, vždy najdeme něco k snědku. – Na vnější pohled každému připadá jako nebojácný a příliš živý chlapec. – Jeho chování je podle toho, že je dobře vychovaný, takže dobré. – Jeho charakter je velmi oblíbený. – Tomáš v některých situacích, ale neříkám, že ve všech, udělá si z toho srandu. – Jitka se mi moc líbí v charakteru a v jejích zájmech. – Věkový odhad by ho ocenil na padesát let. – Také proto občas spáchal problém.

- *Rozdělte uvedená přídavná jména do dvou skupin a napište je. Podle čeho jste je rozdělili?*

bázlivý, hezký, poctivý, hodný, ryšavý, bystrý, šikovný, bojácny, černovlasý, čestný, urostlý, pihovatý, laskavý, vousatý, ustrašený, zručný, přitažlivý, mrštný, pohotový, nesmělý, vtipný, zrzavý, vlídný, duchaplný, vytáhlý, bezúhonný, dochvilný, obratný, lehkomyšlný, plavý, štíhlý, pravdomluvný

a) Jsou mezi přídavnými jmény synonyma?

b) K vyznačeným přídavným jménům uveďte antonyma (slova opačného významu).

c) Je mezi přídavnými jmény takové, které vystihuje váš vzhled nebo povahu?

Práce ve dvojicích

- *Jaký jsem?*

Napište na papír tři své dobré a tři své špatné vlastnosti a výsledek své práce si vyměňte se spolužákem (nejlépe se sousedem). Texty si vzájemně přečtete, a pokud s některou z vlastností nesouhlasíte, škrtněte ji, případně doplňte jinou. Texty si pak vraťte a o případných změnách ve dvojicích diskutujte. Dobrovolník může obě varianty, svoji i upravenou, přečíst nahlas a ostatní se k obsahu mohou vyjádřit.

- *Pohled do zrcadla*

Sestavte vlastní autoportrét. Vystihněte svoji tvář, postavu, chůzi, kladné i záporné povahové vlastnosti, chování, vztah k jiným lidem. Podívejte se do zrcadla a buďte kritičtí sami k sobě. Využijte různá frazeologická spojení, např. přirovnání.

Pokuste se svůj autoportrét ztvárnit i graficky.

Doporučení:

Dobrovolník svoji práci přečte celé třídě a ostatní posoudí, zda je uvedená charakteristika pravdivá a výstižná.

● Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebehodnocení – *já* jako zdroj informací o sobě samém (vlastnosti, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne.

- *Přečtete pozorně následující text. Poznáte, z které pohádky ukázka je? Už jsme se s ní jednou setkali. Vzpomínáte si, kdy to bylo?*

Řekli byste Dejvice, dej více! Tam se asi lidi předhánějí v rozdávání. Vůbec ne. Lakotili a hamonili. Škrtili, škudlili a byli krkouni. Nejlakomější držgrešle ze všech byla Barka, farářova kuchařka.

Jednou večer šla Barka *courem* kolem kostela ke škole. Vpředu se svítí, z komína se kouří, Barka větrí, čmuchá, přece tak voní vepřová! Teď ji ovanulo zelí, tohle jsou přece škvarky!

Vzala za kliku. Opatrně proklouzla do chodby. Na konci chodby dveře a nad nimi výklenek s oknem pro větrání. Barka se šourá až ke dveřím a poslouchá.

Učitel právě uzavíral: „... a pomodlíme se ještě za Barku...“ Barka napjala uši. Přitáhla se výš, stála na škopíku na špičkách jako baletka.

„...aby nebyla lakomá,“ povídá nejstarší Žofka a po ní Pepa:

„...aby nebyla tak závistivá!“

„...a tak špinavá...“ vpadl Tomáš.

„...a neučesaná...“ mladší Xaver, a ještě mladší Felix:

„...ne tak ošklivácká...“

Bobeš: „...aby nemožila prasátka hladem...“

Růženka: „a kočičky a ...“

Libuše: „...a pejsky...“

„...a aby nežrala žížaly,“ uzavřel Tonda s mastnou bradou.

Barka byla vzteky bez sebe. Ty žížaly ji dodělaly. Chtěla zahrozit pěští, leč zapoměla, že zpola stojí na špičkách na škopíčku na bedně a zpola se přidržuje výklenku. Dřív než mohla vychrlit nadávky, svět se pod ní zbortil, škopíček ucukl, Barce se zvedly nohy ke stropu, vzala bradou o spodek výklenku, jekla a letěla, jako když žebřík podražíš, ztuhla naznak na dlaždice v chodbě.

Jan Werich: Fimfárum

- a) Vyhledejte, jakými slovesy vyjadřuje autor skutečnost, že povaha obyvatel Dejvic neodpovídala názvu obce.
- b) Považujete za chybu, že spisovatel použil nespisovná slova? Svoji odpověď odůvodněte.
- c) Vysvětlíte význam zvýrazněného slova v textu.
- d) Dovedete si na základě ukázky představit, jak Barka vypadala? Vyhledejte slova a slovní spojení, kterými autor vyjadřuje její vzhled.
- e) Jakým způsobem popisuje Jan Werich její vlastnosti? Vyhledejte tato místa v textu a vlastnosti vyjádřené nepřímým popisem vyjádřete přídavným jménem.
- f) Proč přirovnání stála na špičkách jako baletka působí v textu komicky?
- g) Už jste se někdy s takovým člověkem jako je Barka v naší pohádce setkali? Znáte někoho, o kom se říká, že je držgrešle? Jak byste tuto skutečnost mohli ještě pomoci frazeologie vyjádřit?
- h) Celou ukázkou zdramatizujte a nakreslete, jak si Barku představujete. Výsledky své práce porovnejte s ilustracemi Jiřího Trnky.

Výzkumem místních jmen se zabývá disciplína, která se jmenuje **toponomastika**, tj. nauka o vlastních jménech zeměpisných. Místní jména jsou důležitá pro poznání historie naší země a lidu a vývoje jeho jazyka. Víte, jak vznikl název vašeho města nebo obce? Můžete to zjistit např. v knize od I. Lutterera a R. Šrámka *Zeměpisná jména v Čechách, na Moravě a ve Slezku*.

- *Určitě byste nechtěli mít mezi sebou ve třídě, ani v rodině někoho, kdo má podobné nebo stejné vlastnosti jako Barka v naší ukázce.*

Napište charakteristiku někoho, koho máte opravdu rádi, např. rodičů, sourozenců nebo babičky (dědečka). Aby se vám práce povedla, držte se uvedené osnovy.

Moje babička (dědeček, rodiče, ...)

1. Jak se babička jmenuje, kolik je jí let a kde bydlí?
2. Jakou má postavu?
3. Co nás na jejím vzhledu nejvíce upoutá?
4. Co si nejraději obléká?
5. Jakých vlastností si na ní nejvíce vážím?
6. Co patří k jejím zálibám (koníčkům)? Co ráda dělá?
7. Co se mi na ní nejvíce líbí?
8. Proč mám babičku rád/a?

Nabídka: postava – malá, mrňavá, vysoká, střední postavy; štíhlá, hubená, plnoštíhlá, silná, tlustá, boubelatá, kulatoučká, baculatá...

Nezapomeňte vhodně užít přirovnání, případně nějaké rčení, např.: má zlaté ruce, srdce aj. Přečtete charakteristiku ostatním?

- Kdo to asi je?

*Prohlédněte si pozorně uvedený obrázek a popište vzhled postavy. Pokuste se k vnějšímu popisu na základě vašeho dojmu přiřadit také vlastnosti. Charakteristiku napište a výsledky práce vzájemně porovnejte. Co jste zjistili? **Viz příloha č. 5***

Popis 2

Při popisu vystihujeme rysy a vlastnosti živých bytostí, předmětů a jevů, rozlišujeme vlastnosti podstatné od nepodstatných a uspořádáváme je v určitém výběru a pořádku. Je třeba podat názorný, celistvý obraz popisovaného objektu, proto usilujeme o názornost i ve vyjadřování. Z tohoto důvodu užíváme i frazeologii (frazémy) – přirovnání, rčení a přísloví, volíme výstižná slovesa, přídavná jména a příslovce.

Popis vychází

- a) ze soustředěného pozorování popisovaného předmětu (bytosti, jevu),
- b) z určení částí předmětu a jejich vlastností a výběru příslušných pojmenování,
- c) z logického seřazení popisovaných částí tak, jak spolu souvisejí.

Při popisu postupujeme od celku k částem, od důležitého k méně důležitému, od výrazného, nápadného k méně nápadnému, od blízkého ke vzdálenému, zleva doprava, zdola nahoru, ale můžeme postupovat i naopak. Vedle statických jevů můžeme popisovat i jevy dynamické. Podle toho lze popis rozčlenit na popis předmětu (včetně popisu osoby), tj. popis statický a popis dějový, tj. dynamický, k němuž patří i popis pracovního postupu. Adresát si musí o popisované skutečnosti vytvořit dokonalou představu.

STYBLÍK, V., ČECHOVÁ, M., HAUSER, P., HOŠNOVÁ, E. *Základní Mluvnice českého jazyka*. Praha: SPN, a.s., 2004, s. 226-228. ISBN 80-7235-018-8

MINÁŘOVÁ, E. *Základy stylistiky češtiny*. Brno: MU 1996, s. 25. ISBN 80-210-1436-9

Práce ve dvojicích

Vraťte se na začátek textu a znovu ho projděte. Porovnejte, které informace si jeden nebo druhý člen dvojice označil a který typ značek použil. Vzájemně si vysvětlete, proč jste si vybrali právě konkrétní informaci a proč jste použili právě tuto značku. O informacích označených – , a, ? se poradíte s ostatními.

Popis předmětu

3. Víte, co znamená anglická zkratka GPS? Řekněte, k čemu tento systém slouží. Dokážete vysvětlit, jak funguje? Pokud ne, přečtěte si pozorně následující text a poté se pokuste vyjádřit jeho obsah vlastními slovy.

GPS-navigace [džípíes]

GPS-přístroje slouží v automobilu k okamžitému určení polohy na zeměkouli, nadmořské výšky a zcela přesného času.

Základem fungování je asi třicet družic, které obíhají po oběžné dráze (orbitu) Země ve výšce 22 km, a jsou na ní pravidelně rozmístěny. To znamená, že teoreticky z každého bodu na Zemi je viditelných zhruba šest z nich. V každé GPS-družici jsou přesné atomové hodinky, antény, zařízení na vysílání signálu a přístroje pro vzájemnou komunikaci. **Stejně** jako mobilní telefony zachytávají signály z vysílačů, GPS-přístroje zachytávají signály GPS-družic, které jsou nad obzorem. Ty vyhodnotí jejich přesný čas a polohu na oběžné dráze a na základě těchto informací pak s přesností na metr určí polohu automobilu, tj. přesné souřadnice, zeměpisnou šířku a délku i nadmořskou výšku. V GPS-přijímačích, které jsou v autě, je nahrán počítačový program, v němž jsou zpracovány všechny mapy a hlavně silnice. Proto se zároveň s polohou auta zobrazuje i jeho aktuální jízda po silnici, všechny odbočky a křižovatky. Když si do GPS-přístroje zadáte cílový bod, např. město, kam chcete dojet, přístroj poslouží jako navigátor, který vás upozorní na to, kam a kdy máte odbočit.

Martin Gato: Knižka pro děti do auta (upraveno)

- a) V které zemi tento navigační systém vznikl? Pokud nevíte, vyhledejte informaci na internetu. Zjistěte, k čemu byl původně využíván?
- b) V současné době vzniká nový evropský navigační systém. Zjistěte, jak se jmenuje a v které zemi, případně městě, bude mít centrum pro zadávání dat.
- c) Ke kterému slohovému postupu byste ukázkou zařadili?
- d) Vyhledejte a přečtěte nahlas slovesa, která autor při psaní textu použil. Kolik je v textu příslovcí? Některá z nich nahraďte synonymy.
- e) Vyhledejte v textu přirovnání.
- f) Vyhledejte v ukázce odborné termíny, které jsou utvořeny spojením podstatného a přídavného jména.

Samostatná práce

4. Vypište z předcházejícího cvičení informace, které jsou podle vašeho názoru pro zapamatování nejdůležitější. Výsledky samostatné práce přečtěte nahlas a vzájemně si je porovnejte. Zhodnoťte, komu se práce podařila nejlépe, a řekněte proč.

Stylistická úprava textu

5. Upravte jednotlivé věty tak, abyste odstranili slohové nedostatky, kterých se dopustili vaši mladší spolužáci. Upravený text přepište do sešitu a poté jej srovnajte s ostatními.

Zvláštností auta jsou zrcátka, která na autě nejsou. – Počítač se skládá z počítače a klávesnice. Tento přístroj neustále zdokonalují a upravují, jeho funkce a možnosti k práci tak, aby to nebyl pouze „nesmysl ke hraní her“, ale také pomocník pro školu a další vzdělávací programy. – Ta postel byla asi sto let stará a „podlahu“ měla z drátů. – V druhé části kuchyně se nachází pohovka, z které vidíme na televizi. Celý její vzhled zdobí stará pec. – Z místnosti vedou dveře na balkon. Bývá tu pověšené prádlo a taky rajčata. – Na kraji okna se rozprostírá malebný stůl s dřevařským náradím.

Z žákovských prací

Sebereflexe

Odstranil/a jsem vhodně všechny stylistické nedostatky; přehlédl/a jsem...; potíže mi dělala/y věta/y...; nevěděl/a jsem si rady s ...

6. Z následujícího popisu byly odstraněny slovesné tvary. Text si pozorně přečtete, zamyslete se nad jeho obsahem a pokuste se je vhodně doplnit. Pokud si nebudete vědět rady, podívejte se do nabídky. Nezapomeňte, že každé ze sloves můžete použít pouze jednou.

Náhrdelník

Na výstavě *Prokletí zlata – 1 000 let zlata Inků* upoutal moji pozornost vedle různých ozdob hrudi, nosu, obličejů, náušnic, masek aj. exponát č. 8 – náhrdelník.

Náhrdelník je _____ z 39 kuliček z pravého zlata a _____ 60 cm. Každá ze tří koulí uprostřed _____ průměr zhruba 6–8 cm. Ostatní koule jsou _____ směrem ke krku podle velikosti od největší po nejmenší. Zapínání _____ ze tří dílů ve tvaru trubičky a tři oválných dílků. Na největší kouli _____ přívěsek, který _____ 12 malých trubiček oddělených dvěma díly ve tvaru plodu. Přívěsek je _____ pinzetou k odstraňování chloupků v podobě hada s tepanými okraji. Na zbytku přívěsku jsou _____ stylizovaní hadi. Horní lem _____ přerušovaný.

Náhrdelník _____ k ozdobě mužů.

Nabídka: zakončit, být, seřadit, měřit, tvořit, sloužit, vyrobit, viset, skládat se, vyobrazit, mít

7. Pokuste se podle uvedeného popisu náhrdelník ve výtvarné výchově nakreslit a poté vaše práce srovnajte s originálem. **Příloha č. x**

■ Zeměpis

Víte, na území kterého dnešního státu Inkové žili? Zjistěte na internetu, která další území v 15.–16. století ovládali. Významnou roli u Inků hrálo nejen vojenské vedení, ale také náboženství. Víte, jakého boha uctívali?

● Multikulturní výchova

Rozvíjení schopnosti poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních a náboženských skupin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa.

Objevení Ameriky v roce 1492 a následný příchod španělských dobyvatelů do Peru vedl v roce 1532 k setkání kultur. Sláva peruánského zlata vedla k nesčetným výpravám pátrajícím po legendárním Království zlatého krále (El Dorado). Po nástupu peruánského místokrále na trůn došlo

k prvním kontaktům i s českými zeměmi, které se v té době nacházely pod správou Habsburků. Mnozí vědci, geografové, přírodovědci a studenti z Čech a Moravy cestovali v 17. a 18. století do Peru, aby zde podnikali výzkumy pro své studie.

Didaktická hra

8. Co je to?

Vybraný žák myslí na nějaký předmět, který každodenně používá. Úkolem ostatních je pomocí otázek zjistit, o jaký předmět jde. Otázky musí být formulovány přesně a výstižně, protože odpovědi mohou být pouze slova ANO – NE. Kdo předmět uhádne, vystřídá vybraného žáka. Hádáme pět předmětů, které postupně zapisujeme na tabuli. Po uhádnutí posledního se rozdělíte do pěti skupin. Každá si vybere (vylosuje) jeden z uhádnutých předmětů a vypracuje během 10 minut jeho stručný a výstižný popis. Výsledky práce jednotlivých skupin porovnejte a vyberte nejlepší z nich. Své rozhodnutí odůvodněte.

9. Popis autíčka

Práce ve skupinách

10. Rozdělte se do skupin po 4–5 žácích a nachystejte si cvičný papír a tužku. Vyučující napíše na tabuli slovo a vaším úkolem bude vymyslet k němu během tří minut co nejvíce výstižných a vhodných přídavných jmen. Po zaznění slova STOP všichni tužky odloží. Skupina, která má přídavných jmen nejvíce, je přečte nahlas. Ostatní posoudí jejich vhodnost, případně doplní další. Která skupina zvítězí? POZOR – nepoužíváme barvy (červená, modrá aj.)!

pulovr, tričko, kalhoty, sukně, boty

Vzor: čepice – pletená, pestrá, jednobarevná, ...

Samostatná práce

11. Vyberte si vaše oblíbené oblečení (např. kalhoty, tričko, boty, bundu aj.) a co nejpřesněji je popište. Volte přitom výstižná slovesa, vhodná přídavná jména ve spojení s podstatnými a pokud to bude vhodné, použijte také přirovnání. Popis sestavte tak, aby začínal větou: Rád/a nosím... a končil slovy... a proto patří k mým oblíbeným.

4.2.2 Popis pracovního postupu

12. Jistě má většina z vás ráda čokoládu. Přemýšleli jste někdy nad tím, co všechno je třeba udělat, než se do ní s chutí zakousnete?

Čokoláda je považována za delikatesu hlavně v Evropě a Severní Americe a zde se také téměř výlučně vyrábí. Do přístavů jednotlivých zemí jsou nejprve přivezeny čokoládové boby. Ty jsou přísně kontrolovány a teprve poté dodávány obchodníkům.

Jejich jedlá část se nachází pod tvrdou slupkou. Nejprve se *vytřídí* boby s vrásčitým povrchem a cizí tělesa a poté se celá zásilka *čistí, prosívá* a teprve pak se dále zpracovává. Hned nato se boby *praží* – čím je kakao ušlechtlejší, tím je doba pražení kratší (např. odrůda Criollo se smí při 130 °C pražit maximálně 20–30 minut). Pražením odchází z kakaových bobů poslední zbytková vlhkost, uvolní se osemení, oddělí chutné zrno a rozvíjí se další aroma. Po pražení se kakaové boby *drtí*. Přitom se osemení odstraňuje a zůstane kakaová drť, tzv. nib – oloupané, na malé kousky rozdrčené kakaové boby. K dosažení požadované chuti musí být drť smíchána ve správném poměru trpkých a jemných odrůd. Správně promíchaná drť se nakonec *rozemele* ve speciálních mlýnech. Během mletí dochází ke zvýšení teploty, díky níž vznikne teplá tekutá kakaová hmota, která se zpracovává dvojím způsobem: jednak na kakaový prášek a kakaové máslo, jednak na čokoládu a čokoládové výrobky.

K výrobě čokolády se do kakaové hmoty přidává mléko, cukr, další kakaové máslo nebo smetana (podle toho, jde-li o čokoládu hořkou, nebo mléčnou). Následuje tzv. *konšování*. Konše jsou míchací a třecí systémy pojmenované podle původního tvaru stroje – mušle (francouzsky *conche* [konšé]). Teprve po několika dnech neustálého otáčení, obracení, větrání a temperování je hmota tak hladká a tekutá, že z ní může být vyrobena ta nejjemnější čokoláda. U vysoce kvalitních výrobků trvá tento proces až tři dny. K dalšímu zjemnění roztavené hmoty a aroma může být během konšování přidáváno kakaové máslo a koření, např. vanilka, hřebíček, skořice.

- a) *Zopakujte si, kde roste kakaovník a jak rostlina vypadá.*
- b) *Víte, ve stínu které rostliny se kakaovníku daří nejlépe?*
- c) *Vysvětlete, co to je konšování.*
- d) *Sestavte k popisu pracovního postupu heslovitou osnovu výsledky práce vzájemně porovnejte. Kdo měl osnovu nejužitečnější?*
- e) *Máte svoji oblíbenou čokoládu? Jakou má chuť?*

Popis pracovního postupu je v praktické stylistice označován jako **návod**.

Mluvní cvičení

13. *Připravte si podle osnovy z cvičení 12 přibližně dvouminutové vystoupení, ve kterém popíšete postup při výrobě čokolády. Jednotlivá vystoupení porovnejte a rozhodněte, které z nich vás nejvíce zaujalo, a odůvodněte proč.*

Práce ve skupinách

14. *Rozdělte se do skupin po 4-5 žácích. Vymyslete úplně nový čokoládový výrobek, pojmenujte ho a nakreslete jeho obal. Pokuste se přesvědčit ostatní, proč právě váš nápad je ten nejlepší. Který nápad zaujal nejvíce? Proč?*

■ Výtvarná výchova

Vysvětlování a obhajoba výsledků své tvorby; výběr vhodné formy pro jejich prezentaci na veřejnosti (v médiích).

● Mediální výchova

Pěstování kritického přístupu k reklamě; hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením.

Stylistická úprava textu

15. *Vyhleďte v textu stylistické nedostatky, promyslete si jejich opravu a upravený text přepište. Poté porovnejte úpravu jednotlivých větných celků s ostatními. S čím jste si nevěděli rady?*

Je to velmi chutné jídlo a není náročná ani jeho příprava. – Šlehačku jsem koupil spray, a tak to bylo lehčí. – Ke dnu budky jsem jako první přibil zadní stranu, pak dvě boční strany, které jsem přibil ke dnu budky a zadní straně budky. – Na pracovní postup musíme stále uvažovat, abychom neudělali chybu. – Podzim sice není, ale kluci jistě uvítají návod na draka i teď. - Základem zhotovování jsem si obkreslila dvě srdce na látce. – Při kamenité cestě se většinou stává, že píchne kolo. – Herbář slouží jako pomůcka z přírodopisu.

Z žákovských prací

Sebereflexe

Podarilo se mi všechny stylistické nedostatky vhodně odstranit; přehlédl/a jsem...; potíže mi dělala/y věta/y...; nevěděl/a jsem si rady s ...

Samostatná práce

16. *Doplnit téma*

4.2.3 Popis děje

17. Pokuste se jednoduchou větou vyjádřit, čím se od popisu předmětu a pracovního postupu liší popis děje. Věty říkejte nahlas a posuďte, která je nejuvstíznější a nejpřesnější. Poté výrazně přečtěte uvedené ukázky a vyberte tu, která podle vás zachycuje popis děje.

Ukázka č. 1

Třetího září 1992 uviděli Slováci poprvé svoji novou vlajku, kterou nikdy předtím neměli. Se třemi pruhy, červeným, modrým a bílým, a štítem se znakem, kde stojí cyrilo-metodějský dvojokříž na trojvrší. Slováci na podobě nové vlajky pracovali měsíce před rozdělením, protože se Rusko v roce 1991 vrátilo k historické vlajce carského Ruska. Tmavě modrou barvu nahradila na počátku Jelcinova období blankytná modř – do tradiční tmavomodré ztemněla až po dvou letech.

Lidové noviny, 10. září 2012. s. 18

Ukázka č. 2

Vidíme hezký, široký náprah a výsledkem je správný sklon v sestupné fázi švihů. Matt nyní lépe zvládá úplné otočení – horní část těla má dost daleko za míčem. Postavením na levé noze udržuje hůl ve správné rovině při pohybu směrem k míči. A díváme se na klasický švih „one-plane“ [wan plain] a míček letí daleko...

Golf Digest, říjen 2010, s. 20

Vysvětlete, proč jste vámi vybranou ukázkou zvolili a svůj výběr doložte příklady z textu.

Samostatná práce

18. Přečtěte si pozorně následující ukázkou a poté doplňte do vět vhodná slovesa ve správném tvaru. Pokud si nebudete vědět rady, využijte slovesa z nabídky. Celé cvičení přepište a přečtěte ostatním.

Do nejjižnějšího turistického střediska na ostrově _____ z Kérkyry přímou autobusovou linkou asi 1 hod. 45 min. Ze zastávky pak _____ směrem, kde se autobusy _____. Po pěti minutách chůze _____ osadu a _____ stále rovně. Po několika minutách _____ na šterkovou cestu, po níž _____ do Spartery. Nejprve však _____ dál a před malou taverničkou _____ prašnou cestu (vpravo), vedoucí olivovým hájem, která nás asi po 3 km _____ až k mysu Asprókavos a opuštěnému klášteru Panagía Akrodogía.

V. Vítkovič, L. Minář: Turistický průvodce (upraveno)

Nabídka: otáčet, pokračovat, přivádět, volit, jít (2x), mířit, opouštět, vydávat se, přicházet

Sebereflexe

Doplňování sloves mi (ne)dělalo potíže; slovesa v nabídce jsem (ne)potřeboval/a; využil/a jsem jen slovesa z nabídky; cvičení se zdálo obtížné, protože...; cvičení mi připadalo jednoduché, jelikož...; slovesa jsem doplnil/a správně, i když jinak, než ostatní...

- a) *Poznáte, do které evropské země (na který její ostrov) nás ukázka zavedla? Podle čeho jste to poznali?*
- b) *Zjistěte na internetu, kolik má tento ostrov obyvatel a v jakém moři leží.*
- c) *Za jak dlouho bychom byli na ostrově letěcky z Prahy nebo Brna?*